

Det vil sige, at Valgbestyrelsen ikke er berettiget til at forlene dem at spørge; men der ligger ikke det mindste, som paalægger Candidaten, at han skal svare, og jeg troer ogsaa, at dette er kommet til Decision ved Valghandling, hvor Candidaten har nægtet at svare, og hvor Valgbestyrelsen har erklæret, at den ikke besad noget Middel til at tvinge ham til at svare. Man maa dog lægge Mærke til, at Valgloven udtaler sig paa følgende Maade om denne Sag: Saavel disse som Valgcandidaterne skulle have Adgang til at udtale sig for Forsamlingen. Det er en „Afgang“, der gives dem; men det er ingen Forpligtelse, at de skulle udtale sig. Stilleren kan komme, Candidaten kan komme; de kunne stille sig hen for Valgerforeningen og ikke sige et eneste Ord, og Ingen kan sige til dem: I skulle sige Noget. Valgbestyrelsen skal meddele Valgerne: her ere disse Candidater og disse Stillere tilstede, og det er Alt, hvad der behøver at tales. Dernæst skal den opfordre dem til at erklære sig, og nu staaer det til dem at kunne tale, og det staaer til Valgerne at kunne spørge, dernæst skal Valgbestyrelsen slutte Valghandlingen; saa skal Raaringen gaae for sig, og saa skal den sfristlige Afstemning gaae for sig; men Stillere og Candidaterne have ikke den allermindste Forpligtelse til at aabne deres Mund, ligesaa lidt som Valgerne. De have en Adgang og en Berettigelse dertil, og det er en naturlig Ting, at det vil skee; thi der er en andre Drift, som tvinger dertil; det er det politiske Liv. Men der er ingen Forpligtelse, og lykkeligtvis er der ingen Forpligtelse. Det vilde være det Haardeste at tænke sig, thi saa kom der maaskee slet ingen Candidater, at Valgbestyrelsen skulde sige: nu skal Du tale! Naar skulde man da være berettiget til at holde op? Derfor Valgbestyrelsen sagde: Tal videre, skulde de saa blive ved at tale? Derfor Valgerne saa vilde spørge mere endnu, skulde de

saa svare mere endnu? Nei, det ligger netop i denne Sags Natur, at Frivillighed er tilstede, saa at Valgerne spørge, om de ville, Candidaten svarer, om han vil. Stillerne erklære, hvad de ville, og Valgerne holde dem til, hvad de ville, og domme med deres egen selvstændige Mening efter de forffjellige Momenter, som foreligge. Et saadant Moment vilde det ogsaa være, om Candidaten ikke var mødt, og det vilde være et Moment, der i de fleste Tilfælde vilde være i hans Disfaveur. Det er det Medlem har sagt, at hans „Glorie“ maaskee er kommen der, og at den kunde indtage Valgerne for ham; men troer da nu virkelig det er det Medlem, at en saadan „Glorie“, der kommer reisende med Posten, vil hjælpe ham mere? Nei, han selv med Posten vilde gjøre meget mere end hans „Glorie.“ Jeg troer, at der aldeles ikke er nogen Fare ved Forslaget. Jeg troer, at i alle den Art Sager er den lange Erfaring den vigtigste Læremester, og den lange Erfaring har det for sig der, hvor dette System horer hjemme, og horer hjemme som et naturligt, som et saadant, der ikke er blevet til ved en Valglov, men har udviklet sig tilligemed den hele Forsatning fra Folketalgene, og bærer i sit Skjød egentlig Grundringen om, at Valgene ere almindelige Folketalvalg — thi det er Raaringen. Det finder jo ogsaa en Raaring Sted. Raaringen er ikke noget Nyt, som er opfundet her, Raaringen er den egentlige Valghandling, og ligesom her er den sfristlige Valghandling bagefter en Appel i 2den Instans til andre Dommere, hvor der er en indskrænket Valgkreds. Jeg troer, som sagt, ikke, at den første Paragraph, saaledes som den her er affattet, vil finde sa stor Modstand, naar den rigtig blev undersøgt, og dens Consequens behørigt blev veiet; men det er imidlertid ikke Noget, som foreligger her, og jeg skal derfor ikke urgere mere i denne Sag.